

ROMANTISMUS 19. STOLETÍ

Romantismus zavedl do hudby cit a velkou fantazii, projevil se **odklon od rozumového chápání světa**. Zajímá se o **vnitřní život člověka a přírodu**. Tvoří se velkolepá hudební dramata. Potřeba romantických umělců svobodně se vyjadřovat přinesla uvolněnou melodii i harmonii. Výstavbu díla nesvazovala předem daná pravidla, ale stala se produktem skladatelovy tvůrčí fantazie.

Toto období přineslo **dvě zásadní novinky**:

programní hudbu – rozsáhlé symfonické básně (mají svůj program – B. Smetana Vltava). Typickým prostředkem v programních skladbách byl tzv. **příznačný motiv** = stálý melodický úryvek, který sloužil jako symbol osoby, místa, věci, myšlenky, nálady apod., ke kterému se autor v průběhu skladby opakovaně vracel.

hudbu inspirovanou národní lidovou hudbou a národními tradicemi – do této doby se hudba jednotlivých zemí příliš nelišila. Nyní začíná vznikat typicky národní hudba. Skladatelé pečlivě studovali lidovou hudbu, komponovali na národní motivy (B. Smetana opera Libuše), užívali národní jazyk (opery už nejsou v italštině, ale v národních jazycích). Tento rys souvisel s politickým úsilím jednotlivých národů o samostatnost.

Hudební formy romantismu

symfonie, programní symfonie

opera

píseň – sólová i sborová

symfonická báseň – rozsáhlejší jednovětá orchestrální skladba, která vyjadřuje mimohudební obsah pouze hudebními prostředky

tance – valčík, polka, mazurka, polonéza

Období romantismu dělíme na: raný romantismus, novoromantismus a pozdní romantismus.

Představitelé raného romantismu

Franz Schubert – rakouský hudební skladatel, psal písně, nejznámější **Ave Maria**

Felix Mendelssohn-Bartholdy – významný německý skladatel, autor známého **Svatebního pochodu**

Fryderyk Chopin – narozen v Polsku, klavírní virtuóz, většina díla věnována klavíru např. mazurky, polonézy, preludia, etudy aj.

Představitelé novoromantismu

Richard Wagner – německý hudební skladatel, reformátor opery. Opera měla na člověka působit všemi uměleckými složkami (hudba, zpěv, výtvarné provedení scén a kostýmů, hereckým výkonem apod.). Opera přestala být řadou uzavřených čísel – árií, proud hudby začal nepřetržitě propojovat jednotlivé úseky opery. Nejznámější opery – **Bludný Holanďan**, **Mistři pěvci norimberští**, **Tristan a Isolda**.

Ferenc Liszt – původem Maďar, klavírní virtuóz, tvůrce symfonické básně, přítel B. Smetany

Petr Iljič Čajkovskij – ruský skladatel, spojil prvky západoevropských hudebních směrů s prvky ruské lidové hudby. Napsal 6 symfonií.

Opery – **Piková dáma**, **Eugen Oněgin**

Balety – **Louskáček**, **Labutí jezero**, **Šípková Růženka**

Představitelé pozdního romantismu

Richard Strauss – německý hudební skladatel

Gustav Mahler – narodil se v německé rodině na Vysočině, částečně ho lze považovat za českého skladatele